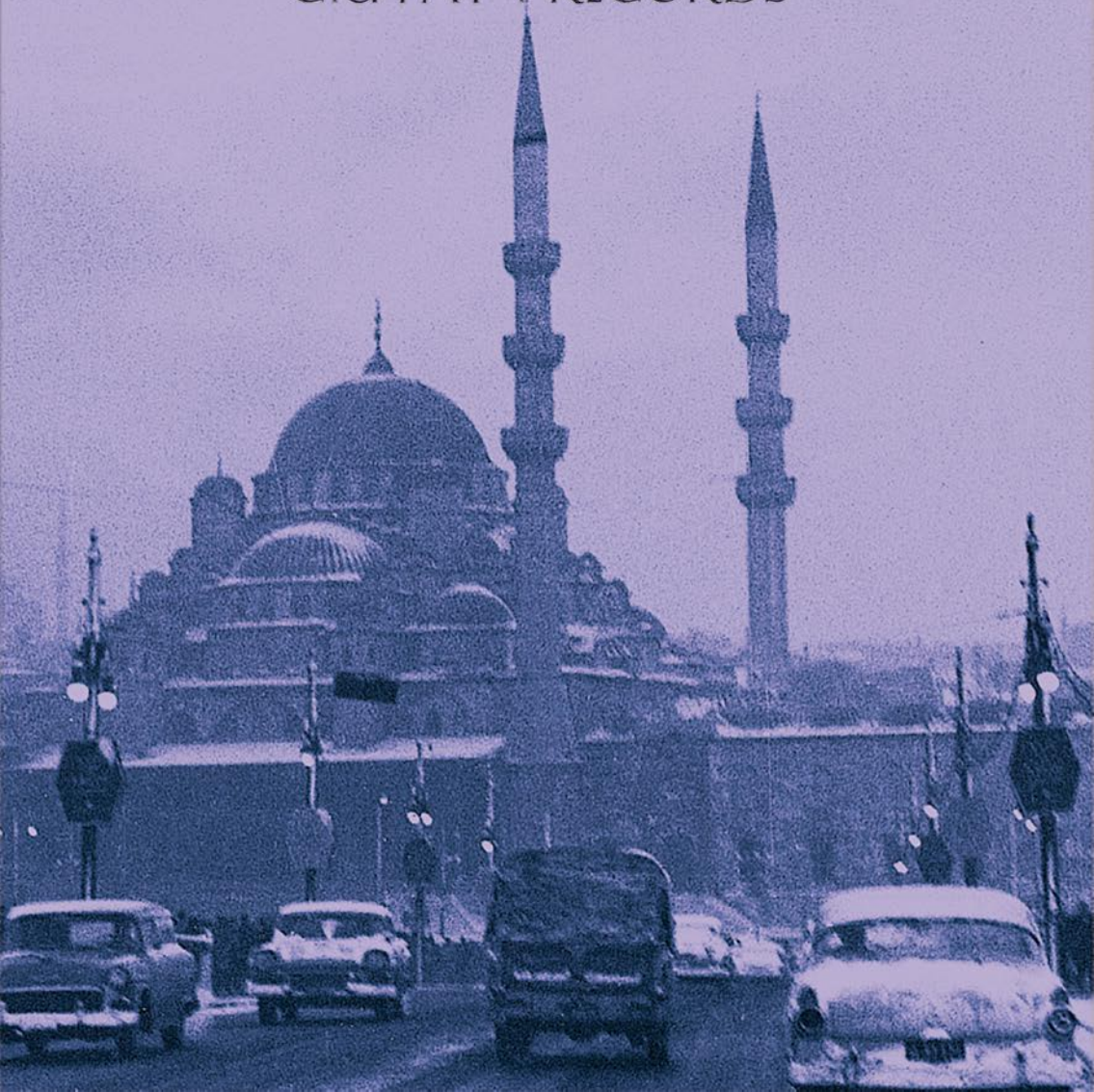

ORHAN PAMUK

PREMI NOBEL DE LITERATURA

İSTANBUL

CIUTAT I RECORDS

Que ningú no ens recordi la mare, que ningú
no ens conti un somni de la llar.

SALVATORE QUASIMODO

1

Tots els periòdics d'aquell dilluns d'octubre explicaven que aquell mateix dia a la zona del món on jo vivia es verificaria un eclipsi anular de sol, però el que no deien és que jo emprendria un viatge boig i començaria a beure d'una manera desenfrenada i autodestructiva. Ningú no sabia que aquell seria el primer dia del meu final, que seria una borratxa.

Borratxa és una paraula que m'agrada perquè fa mal.

Les coses són així d'incomprensibles. Ridícules i absurdes, però no casuals. Com que tot estava tan previst, tothom tenia a casa unes ulleres especials, com de paper de plata, per a mirar el sol sense el perill de patir lesions oculars irreparables. Des de feia anys, a tot el món se sabia que el 3 d'octubre del 2005, a milers de quilòmetres sobre el sostre de casa meua, al cel, passaria allò tan estrany de la còpula astral. Per això els grups d'as-

trònoms aficionats ja havien decidit quin seria el millor lloc des d'on observar el fenomen amb tot d'aparells especialitzats.

Observar és un mot que em sona a xafardejar, a espiar, a mirar el proïsme sense el seu permís, i a més, a fer-ho des del punt de vista de la superioritat mal entesa i heretada.

Malgrat tots aquests preparatius, ni res ni ningú, ni els druides ni els astrofísics no podien endevinar què passaria entorn de l'angle recte que formaven els dos sofàs de pell flor de Roche Bobois del saló de ma casa. Els instruments de mesurament no havien detectat cap símptoma d'anomalia pròxim al meu domicili i no havien fet plans per a *observar* el comportament de dues persones adultes que topetarien amb un obstacle aparentment insalvable.

Ni ells, ni jo.

Jo havia de començar un procés de descomposició que ara s'està verificant i que em sembla que no tardarà massa a cloure's.

Va resultar que aquell dilluns extraordinari es va despertar com un dia genuí de tardor, un dia que sembla que tot està preparat perquè et puguis menjar el món. Era un matí insultant, d'una rervera tan primerenca que aparentava un sobrant irregular de l'estiu. Tenia un color

estrany. Més brillant del que és habitual. Sens dubte, un avanç del que ens havia d'oferir el celatge mentre durés l'eclipsi. Feia una olor diferent, i els sorolls que pujaven del carrer eren els habituals de cada dilluns, quan els venedors ambulants instal·len les parades que formen un mercadet eventual. Vulgar i molt concorregut per una part del veïnat.

Però a mi, tot allò que va venir després, em va arribar sense voler. No era el meu millor dia. De matinada havia tingut un somni humit i m'havia despertat amb un mal de cap sord i la pell extraordinàriament seca. La tassa de cafè amb llet va ser un bàlsam per al cervell, i la dutxa frenètica em va solucionar el problema immediat de la infidelitat somnàmbula. Amb tot, vaig decidir no connectar la ràdio perquè no estava disposada a escoltar explicacions d'experts o de divulgadors de la ciència sobre com s'anaven succeint les diverses fases de l'eclipsi.

No crec en premonicions, però per a mi aquell dilluns d'octubre era una nosa. Una barrina. A vegades caic en la temptació de pensar com seria ara la meua vida si, per una vegada en la història, el calendari s'hagués equivocat i del dia diumenge s'hagués decretat un bot fins el dia dimarts. Si el dilluns, la jornada antipàtica que tenia un gra purulent al front, no hagués existit.

Quan això passa, quan em deix endur per aquests pensaments malalts, em vénen ganes d'amagar-me encara més. Però no sé on. No sé com fugir. Ara ja no ho puc fer. No em puc traïr perquè jo he triat quina ha de ser la meua manera de morir, que no és altra que la desconstrucció. És molt fàcil. Es tracta d'anar piconant a poc a poc els fonaments del meu cos, destruir-lo cèl·lula a cèl·lula, teixit a teixit, per contemplar com finalment es dissol per ser engolit per l'arena blanca de la platja que tant em molesta contemplar des d'aquí.

El dilluns de l'eclipsi estava marejada, tenia el cap massa ocupat en coses que considerava del tot imprescindibles. Boires i cabòries, dirien els cursis. Maldecaps, dic jo. Problemes, preocupacions, feina endarrerida, papers per a desar, una inacabable llista del súper, les celles per depilar, i la grip amb complicacions pulmonars que patia Aurora, la nostra dona de fer feines, que jeia des de feia una setmana. Cada dia em telefonava per contar-me la seua evolució clínica i em deia que, per molt que seguia al peu de la lletra el tractament prescrit, la febra continuava tenallant-la, que li sabia molt de greu que justament aquell dia tan assenyalat no pogués venir al pis per endreçar i tenir la casa com ens mereixíem. Tot, molt pedestre, molt vulgar, molt previsible com la pols i el borriçol que anava acumulant-se a cada racó, sense

gràcia ni elegància. Amb tot, res del que passava a casa meua era comparable amb el fenomen ecumènic que des de feia anys s'estava tramant al cel sense el meu permís.

El meu pis, l'última planta d'una finca antiga rehabilitada, d'un carrer poc transitat, d'un barri acomodat, del centre d'una gran ciutat de la vorera rica del Mediterrani, no era res al costat de la conxorxa celestial que estava a punt d'esdevenir-se. Les formiguetes que habitàvem aquest lloc privilegiat per a l'observació tampoc no érem res, mai no ho hem estat.

El zero.

Al final del dia, aquell cel que feia festa, em va caure damunt. Pesant com una llosa. Molest com una nosa.

No eren gratuïts, els meus capficaments. Tampoc espontanis. Els vaig fabricar jo mateixa. Expressament. Me'ls vaig imposar i els vaig utilitzar com una cortina de fum, com un embolcall xicletós amb què cobrir la part útil i sintètica del meu cervell. Unes neurones bel·ligerants disposades a fer-me empassar l'oli de ricí d'una consciència malalta. La llista de fantasies era llarga: podia omplir pàgines i més pàgines amb tot d'obligacions inventades, amb coses per a fer, per a pensar, per a demanar, per a ordenar, per a lliurar, per a escriure, per a amagar l'au-

tèntic problema en què s'estava convertint per a mi la tornada a casa de Tomàs.

Tomàs era el meu home.

Que lluny!

Dic *Tomàs* i ja no em fa mal. *Tomàs* és una paraula comuna, de les que s'escriuen en minúscula, perquè ja no té cara de persona.

Dic home o marit per no dir *company*, que em sona estrany i com falsament modest, i impostadament progressista i carrincló. Tampoc no m'agrada dir amants, perquè vam viure junts vint-i-cinc anys, i de nosaltres es podia dir qualsevol cosa, menys que érem amants. Tomàs era el meu primer home, i jo era la segona dona de Tomàs. Vivíem junts. Sense estar casats. Una modernor quan nosaltres ho vam decidir, una vulgaritat actualment.

Tomàs, deia, era el meu marit el dia de l'eclipsi, però ara no sé qui és. No sé on és, i ni tan sols sé si avui és viu o si és mort. Tot plegat, no m'importa massa.

Ara ja no.

En realitat sé ben poques coses. Sé, per exemple, que ja ha passat prou temps d'ençà d'aquell dia. Em sembla que més d'un any. O potser dos. El calendari que hi ha a la cuina d'aquesta casa on ara visc és del 1995, s'ha fet groc i ha perdut tot el sentit, però ningú no s'ha preo-

cupat d'arrencar-lo. La il·lustració és esgarrifosa, amb dos moixets d'ulls blaus que enreden les potetes en una bola de llana. Jo tampoc no el llevaré del lloc on algú va decidir que havia d'estar. M'agrada que hi sigui. A totes les cuines hi ha un calendari i un rellotge. Per què? El rellotge d'aquesta cuina, com el calendari, també està aturat. A les vuit i mitja d'un dia del mes de setembre de l'any 1998. Quan el vaig veure vaig pensar que eren les vuit i mitja del fosquet. Al matí la gent va massa accelerada, i els rellotges no tenen temps d'aturar-se. Què hi fan dos marcadors del pas del temps en un lloc com la cuina de la casa? No pens canviar la pila al rellotge ni llevar la cartolina esgrogueïda del lloc de la paret de la cuina que ocupa des de fa tant de temps. Tal vegada darrere hi ha l'accés a un amagatall. Una rajola solta que guarda joies robades, o uns escrits inculporis contra un assassí en sèrie que va triar aquesta infracasa d'estiueig per a passar els seus últims dies. O millor encara: potser el que amaga el rellotge aturat és màgia, i un dia em despertaré i tornarà a ser aquell dia i aquell any a l'hora congelada.

Alícia no ha vingut.

Fa set anys que plou.
Ininterrompudament.
Plou.
Canònicament.
Plou.
Malvament.

MARC GRANELL

2

Escric aquestes línies que no tenen massa sentit. Per primera vegada, després de mesos sense ni tan sols intentar-ho, escric. Oh, la sequera. El tòpic. Però jo no sóc escriptora, per això escric.

Fa sol i no sé si hi ha previst cap eclipsi avui. Ahir va ploure. Escriure ja no m'agrada. En realitat, no sé si m'ha agradat mai. Què se'n deu haver fet, del weblog que vaig obrir a Internet? Escrivia amb pseudònim. Actualitzava el quadern dues o tres vegades al dia. Rebia moltes visites. Tenia un públic fidel. Alguns escrivien comentaris per a encoratjar-me a continuar endavant amb el blog. Són odioses les notes dels lectors fidels que sempre diuen

endavant, m'encanta el teu blog, m'encanta com escrius, no estàs sol, i altres bestieses com aquestes. Em vaig inventar un personatge, un home jove, culte i turmentat. Solitari. I això agradava als lectors. Posar-me en el paper d'un home em va ser molt fàcil i m'ajudava a allunyar-me de mi. Ni tan sols Tomàs coneixia aquesta afició meua a la *literatura instantània*. Mai ningú no sabrà que era una dona qui escrivia la bitàcola de Leopold Bloom. Està molt suat, això d'agafar el nom d'un personatge de ficció com a *alter ego* a la xarxa. Està ple d'Ulisses i de navegants, de naufrags que cerquen una illa on arrecer-se, que escolten cants de sirenes impossibles, que es pensen, com pensava jo, que amb un dit toquen el cel perquè tenen un grapat de lectors desenfainats. Ara ho veig lluny, tot allò. I ridícul. Quan hi pens em fa vergonya. A la meua edat. Amb la meua posició. Fa riure tot plegat. Dietarisme: exhibicionisme impúdic. Ho vaig començar com un joc, i a poc a poc m'hi vaig enganxar. No podia evitar entrar a la bitàcola per comprovar l'evolució del comptador de visites. Això era el que realment m'agradava, veure com la xifra augmentava i el meu weblog es col·locava en el rànquing dels més llegits de la pàgina on l'havia penjat.

Quin sentit tenia tot? Era una misèria, i jo ho considerava un èxit. Aquesta era la meua lleugeresa. La mateixa que m'ha dut a convertir-me en una borratxa sense escrúpols, i la mateixa lleugeresa que em feia ser temuda

pels escriptors a qui, encara sense ser una borratxa ressentida com sóc ara, els feia la punyeta. Em creia gran, jo, quan pensava que tenia la vida d'un escriptor novell a les meues mans. Només havia d'alçar o abaixar el polze. Els autors temien les crítiques que publicava al suplement del diari. Ells no en tenien ni idea, que el seu futur no m'anava ni em venia, que molts llibres els llegia amb fàstic, que m'hauria deixat subornar per l'amo de qual-sevol editorial per tal de deixar bé una figura emergent però mediocre. No em penedesc d'haver-me clavats al llit amb un autor novell que cercava una bona crítica. A mi m'alegraven la vida i ells se n'anaven amb el sentiment d'haver fet el que fa tothom: comprar i vendre. Dues o tres setmanes després de la rebolcada apareixia la ressenya al suplement, o un comentari en alguna de les revistes on col·laborava, o a l'autoret li arribava una invitació per a participar en determinada tertúlia radiofònica. Puta? Sí. Jo, puta. I ells?

Em va ser fàcil acostumar-me a la vida còmoda, al meu pis cèntric, al meu home, a les targetes de crèdit. Tan fàcil com ha resultat prescindir-ne de cop i volta. M'agradaven els llibres, però només els que llegia pel gust de fer-ho, i no per l'obligació d'haver de ressenyar-los o de criticar-los. M'agradava la seguretat que em donava tenir Tomàs al meu costat. Era molt més major que jo, molt més ric que jo, molt independent. Em venerava. Ho deien tots els nostres amics. Érem envejats perquè vam

estar junts vint-i-cinc anys. M'agradava tenir una dona de fer feines cada dia de la setmana. Observava Aurora i pensava en la meua tia. Em van criar els oncles, a mi, l'oncle Miquel era llaurador, i la tia Roser feia hores a diferents cases del poble, ells no tenien fills i em van adoptar quan els pares van morir, em fa mal parlar d'això ara, pràcticament no els vaig conèixer, els pares, ganivets que se'm claven, que van morir en una topada de trens, quan jo era molt petita, en una estació perduda enmig de Castella, jo també anava amb ells, però el cotxet en què em portaven va emparar el xoc i em vaig salvar, un canvi d'agulles mal realitzat, dues vegades m'he salvat ja, i aquells que anaven amb mi han rebut fort, per casa encara hi ha el retall del diari de l'època que informava de l'accident on van morir vint-i-tres persones, ganivets a la boca, ois i ganes de vomitar, tenc ara, que no sé per què m'he hagut de recordar d'uns pares a qui pràcticament no vaig conèixer, era músic, mon pare, tocava la viola en una orquestra reconeguda, però com que això no donava prou per a menjar, feia classes particulars a casa, una casa que no record, perquè els oncles la van vendre quan ells van faltar, i em van posar els diners en una llibreta d'estalvis, els oncles es van portar molt bé, eren grans i eixorcs, i es veu que jo vaig ser una mena de regal per a ells, quan els vaig arribar no em coneixien perquè els meus pares vivien en una ciutat gran, lluny del poble, però em van estimar molt, em

van dur a la millor escola que coneixien, i em van pagar els estudis sense traure ni un duro del meu compte a termini, i em van educar perquè fos allò que se'n deia una dona de profit, el tio va morir poc després d'ajuntar-me amb Tomàs, de qui pensava que era una bona persona però massa gran per a mi, i la tia va viure més de noranta anys, encara que els últims els va passar en una residència sense saber ni qui era ella ni qui era jo, que anava a visitar-la escrupolosament cada setmana. M'agradava el comptador de visites de la bitàcola secreta que tenia a la xarxa i que no parava de pujar des que vaig encetar *El quadern de Leopold*. Això era el que m'agradava realment.

Ara he perdut, o he oblidat, o m'han llevat, tots els plaers anteriors. Visc en una casa infecta que no hauria imaginat ni en el pitjor dels malsons. M'envaeix la decadència castrense del rovell. El corc, els carcs, les càries i les podridures de l'esperit que em persegueixen cada vegada que gos despertar, cada vegada que tenc un gram de sobrietat. Intent no relacionar-me amb ningú. Em molesten els pensaments que assaig d'endormiscar ingerint una quantitat d'alcohol diària tan elevada que dubt que el meu fetge ho pugui resistir molt més temps, acostumat com estava a les amanides fresques i a l'aigua mineral de disseny. Marques franceses en botilets caríssims de mig litre que a casa es buidaven a una velocitat de vertigen. L'aixeta de la cuina degota i jo contempl

satisfeta la meua obra, que no és altra cosa que el meu propi procés autodestructiu, i escric d'una tirada, sense parar, sense mirar endarrere, sense passar el corrector de textos sobre les incoherències que vomit. Sense dubtar sobre el lloc més adequat per a col·locar una coma. Abusant del punt i a part. Enyorant un got de whisky.

Sóc a Menorca. Tenc la mar enfront, però no la veig perquè quasi mai obr les persianes. No la veig, però la puc oldre, la mar. És una olor inimitable. No la pots sentir si no hi ets a prop, ningú no la pot calcar. Com la puc descriure ara, aquesta olor? En copien el color, i fins i tot alguns dels sons característics del seu estat més embravit, però mai, mai, ningú no ha estat capaç de fabricar l'olor del salnitre. Una carretera estreta d'asfalt antic, plena de clots i bonys, i unes roques punxegoses, els penya-segats, i la mar. Hi ha més casetes infectes com la meua, però totes estan deshabitades. L'estiu que ve les pintaran i les llogaran a preu de palau a una manada de turistes carregats de fills rossos i vomitius. El vent ha tombat una antena de televisió que ha quedat vinclada damunt la teulada. No sembla que aquest incident preocupi ningú. A vegades fan de refugi als gats silvestres, les cases. Tal vegada hi ha rates, però no m'importa massa. El trosset de jardí que és comú als sis apartaments d'una habitació està descurat. La salaborr l'ha convertit en una zona erma

on només sobreviuen les males herbes i els escarabats. Les males herbes i la mala fama s'han ajuntat en aquest lloc que m'agrada perquè és inhòspit.

No record quant de temps fa que vaig arribar a l'illa, ni tan sols podria dir el nom de la persona que em va llogar la casa. Coneixia aquesta zona perquè fa molts d'anys vam venir de vacances a Ciutadella amb Tomàs. Vam llogar una casa antiga al centre del poble. Un casal humit, rehabilitat amb un cert enginy i ple de mobles d'antiquari. Vam estar molt bé. Vam passejar pels carrers i carrerons de la ciutat, anàvem cada dia a una de les platges verges del sud que ara no sé com deuen estar, a fosquets nedàvem despullats a Macarelleta i a Binigaüs, on quasi sempre estàvem sols, llegíem molt, baixàvem al port a sopar, al Tritón o a Ca'n Diego, encara hi havia pocs turistes i els veïns que cada vespre seien a la fresca ens saludaven quan passàvem, nosaltres els corresponíem, i a vegades també trèiem la cadira per a comentar quatre banalitats, fins i tot, l'últim dia ens van oferir un petit comiat amb una bereneta a base de coques i sobrassada i formatge de la terra, nosaltres vam anar a comprar gelats, ens van dir que estaven encantats d'haver-nos tingut com a veïns, i a nosaltres ens va agradar el detall, i fins i tot vam estar temptats d'adquirir una casa que estava en venda en el mateix carrer empedrat, finalment vam desistir perquè aquell no era el tipus de vacances que ens agradaven, aquell any havia estat ex-

cepcional perquè Tomàs estava convalescent d'una pneumònia i no es trobava en condicions de fer viatges de llarga distància. Ha passat molt de temps, ja no record el lloc exacte de la casa. El poble ha canviat molt. Ha crescut i ha perdut la personalitat metòdica que tenia. Per això m'agrada. Per això he triat aquest indret per a dissoldre'm. A vegades pas dies sencers sense sortir del cau, i no m'importa. L'ambient aquí dins és irrespirable, però jo continui escrivint inconveniències. Xipolleig a les aigües brutes de la desesperació. Llimacs. Cerc els adjectius més lacerants. El metall. El tall. Fa mal. El mal, sempre, per embolcallar l'odi que em fa absent. El vent fa batre una de les ventalles de la finestra de la cuina. Tenc la mar davant. Ja ho he dit i ho repetesc perquè és la primera vegada que visc de cara i d'esquena a la mar. Els de per aquí diuen que les siluetes que es retallen a l'horitzó són les muntanyes de Mallorca. En realitat, jo no m'ho crec i m'imagin que és un decorat de cartó que algú ha posat per entretenir-se. El sol es filtra per les persianes i dibuixa retxes regulars a les parets brutes, plenes de reproduccions de quadres de Julio Romero de Torres, amb bous i toreros i dones andaluses que subjecten un cànter al maluc i tenen un clavell darrere l'orella, i una piga a la galta. Les vases de color or vell, imitant l'antic. Una capa espessa de vernís lluent, escampat amb pinzellades gruixades. Aquests quadres plens de pols i la resta de mobles barats d'estil castellà esperen impacients el dia

que els posaran dins un camió atrotinat i els duran a una paradeta dels encants. Tal vegada un director de cinema afamat en pagarà quatre duros per a decorar un tros de l'escenari de la seva pròxima pel·lícula. No l'acabarà de matar mai el torero al bou. Per sempre més estarà amb la mà alçada, subjectant l'espasa assassina. En realitat, l'escena no finalitza perquè és el bou que cornejarà el torero que morirà dessagnat a la plaça enmig dels crits de pànic i d'admiració del públic assistent. I faran la volta a la plaça al cadàver, i la dona de la piga a la galta es llevarà el clavell pansit dels cabells i el llançarà sobre el cos. Em vénen ganes d'esgarrar-los, però no són meus, els quadres. En realitat, res del que hi ha aquí em pertany. Ni tan sols jo sóc meva.

Els gatets caducats de la cuina i els toreros es quedaran a la casa, fins i tot quan jo m'en vagi.

Puc obrir les finestres i mirar el cel. Albirar si passa un veler ran de la costa. Comprovar si l'illa gran és a la ratlla de l'horitzó. Tot és blau i groc el que veig. I els fosquets es tornen vermells. Sé que tal comestic em costaria situar les illes en un mapa, i encara menys el tros de costa on m'he refugiat. Hi ha un far a prop de casa. El nord fa molt de temps que el vaig perdre, però les nits insomnes les dedico a seguir el ritme del degoteig de l'aixeta i a comptar les vegades que s'encén i s'apaga la llanterna gegantina. Diuen que parlen, els fars. A mi, les bellumes em semblen crits. Sent veus que no sé d'on

vénen. Qui ha apagat el llum? No és la mort, que és la fosca. S'han acabat els roures mil·lenaris i els amors per sempre. Les aliances i les lloances. Em deix enlluernar. Els vitralls són els meus amics. Hi haurà pomes i aigua fresca. Em despullaré perquè sé que al safareig hi ha taurons amb les dents postisses i la carn capolada. Jo havia de ser la bona samaritana, però tenc llimacs a la boca. Han tornat els insomnis i les maduixes, i els inútils, i els idiotes que escriuen cartes d'amor als morts. I les suors fredes han tornat. El far em fa l'ullet i se'n va amb un altre. Faig mala lletra perquè tenc son. No puc contenir els accessos d'ira vermella. La tos, les flegmes. No vull. Qui s'ha menjat les clovelles de les avellanes? Cremem les cadires i no sé si em podré acomodar. He arribat a l'infern. Ja fa temps que ho sé. Ho han dit a les notícies. Les previsions no han fallat. El far era un parany i el meu insomni, un símptoma. Argos? No hi ha cercles ni barquers, tot és pla. Qui m'ha dit que puc escriure?

Mentre tecleig, pens a beure alguna cosa, però no tenc res a casa, i ara escric i em fa mandra baixar al poble. La llengua és una estopa i em vénen ganes d'arrencar-me-la. Sé que tard o d'hora hauré d'anar a comprar. Les borratxes som així de previsibles. I també sé que no puc passar un dia sense beure, i que he arribat a un punt des d'on és molt difícil tornar. No tenc roba neta. A la bufanda hi

ha una taca de vòmit. Al traster de la casa vaig trobar una ràdio sense piles i una bicicleta rovellada que és la que empr per baixar al poble. Un dia em van voler fotre fora del caixer automàtic. Ells no saben que tenc diners. Una Visa Or, i la Master Card. Els que combinen la camisa de màniga curta amb la corbata d'Hermès i es posen calcetins marrons no poden entendre que una dona rica i vella com jo sigui una borratxa que només menja sopes de sobre i beu whisky de qualsevol marca. Es fa pesat anar amb una bici que té les rodes desinflades.

Em fan mal els braços. La cadira on m'he assegut no és el millor lloc per a passar-hi hores teclejant. Però no puc parar, com quan escrivia al weblog. Tenc set. Pas els dits damunt el teclat tou i em mir les mans que han envellit de cop. Són mans de bevedora. Dits sense anells. Ungles mossegades, amb grells encetats. Té un color diferent la pell dels alcohòlics. No duc rellotge. Quan vaig sortir de casa, quan vaig fugir portava l'Hublot que em va regalar Tomàs el dia del meu quarantè aniversari, però el vaig deixar oblidat damunt del marbre dels serveis de no sé quin aeroport. No ho vaig lamentar. Tant de bo que el trobés una dona de la neteja, la que té el contracte més precari i cobra el sou més miserable. No em sap greu no sobre quina hora és ni en quin dia em trob. El 3 d'octubre és l'última data remarcable que record.

Escric, dic, un dia de sol i de vent i de cel blau, després de dues o tres jornades d'aigua grossa i trons i

llamps. Ho faig amb un ordinador portàtil, feixuc i antic, amb la pantalla verda, que m'ha prestat Agnès, l'única veïna que tenc a prop, i que no sé per què em té en tan bona consideració. No sé per què s'acosta de tant en tant al meu cau, ni per què es preocupa per mi.

Faig pudor, la meua roba és bruta i la gent fuig de mi.

Agnès no m'ha dit mai que bec massa, ni m'ha fet preguntes. La setmana passada, o l'altra, em va haver de recollir del jardinet, a les portes de casa. Tal vegada m'hauria mort de fred aquell dia que vaig començar a beure al sofà de bon matí, amb el pijama i descalça. Sense roba interior. A migdia vaig pujar al terrat per intentar respirar l'aire fresc que venia de la mar, i per omplir de blau i de distància, els meus ulls massa acostumats a les quatre parets estretes de l'apartament. Era un dia molt humit. Vaig tropissar a l'escala, i no vaig poder dominar el pes del meu cos, que era una pedra informe, i vaig caure redolant, i es veu que vaig quedar inconscient mig recolzada a la barana. Hi vaig fer unes quantes hores sense poder-me moure. Agnès em va arruixar amb l'aigua gelada de la mànega per fer-me reaccionar, i jo la vaig insultar, i vaig vomitar, i ella va avisar una ambulància, i els portalliteres es van posar els guants de làtex, i van comprovar que no m'havia trencat res, i em van entrar a la casa, i Agnès va encendre l'estufa de butà, i em va posar roba eixuta, i els va dir als infermers que gràcies, que ja se'n podien anar, que ella em cuidaria, i em va

dur una tassa de brou calent de casa seua, i me la va fer beure, i em va curar les ferides que m'havia fet als genolls i als braços, i a les ungles dels dits dels peus, que se'm van trencar totes, i les tenia en carn viva, perquè anava descalça, i va netejar la casa, i va tirar els fems als contenidors, i va posar la rentadora, i va buidar una ampolla de lleixiu als sanitaris, i sense dir-me res més, se'n va anar a casa seua. Agnès, la bona samaritana.

Les bones persones em fan ràbia.

Fan bones obres i ajuden el proïsme sense esperar res a canvi, i això no els pot sortir de manera natural. Em sembla que és una impostura. A vegades em vénen ganes de bufetejar-la. Agnès és una bona dona i no m'agrada tenir-la tan a prop. Em fa por. Pens en ella i tenc escar-rufaments. Ella i la seua vida tranquil·la i còmoda. Un model de persona. Vaig cometre un error el dia que li vaig contar algunes coses del meu passat.

Dic *passat* i em faig ganes de riure. «Algunes coses del meu passat», acab de teclejar, i no ha vingut la policia a tancar-me, ni ha caigut el precari sistema operatiu d'aquesta màquina lenta on estic escrivint. Ni el cursor m'ha fet una ganyota. És ridícul, això.

Va ser ella qui em va buscar. Ja feia dies que m'havia instal·lat aquí i l'havia vista un parell de vegades. Trescava a prop de casa. Passejava la seua merda de gos. Em

saludava, però jo no, i un migdia es va plantar a casa quan jo encara dormia. Havia estat bevent tota la nit, i jo ni tenia ganes ni energia per a alçar el cap. Feia força per continuar dormint, com quan vull que el temps passi molt ràpid sense adonar-me'n. Volia no sentir els trucs a la porta, però no ho vaig aconseguir. La consciència em va venir com una condemna. La casa estava pràcticament tan desendreçada com ara. Bruta i pudenta. La casa d'una borratxa que malda per ser-ho cada dia un poc més. Va picar diverses vegades a la porta. Obre, em deia, sé que hi ets. M'espia, la malparida. Sabia de les meues anades i vingudes al supermercat. M'havia vist caminar èbria fins al contenidor de fem del cantó. Li vaig obrir perquè deixés de copejar la fusta com ho faria l'àngel caigut camí de l'infern. Hi havia massa boira per a escridassar-la. Era una xafardera que es volia clavar dins la meua vida, i jo no ho volia. Em mirava i no em deia res. Vaig córrer al bany a bossar –el meu cos s'ha acostumat a ingerir una gran quantitat d'alcohol, i ara ja ha eliminat aquest efecte secundari tan desagradable–. Vaig tardar més de mitja hora a sortir i ella encara era allà, asseguda a una cadira de fòrmica. No deia res i em feia ràbia. Les cames creuades, i els cabells vermells, i tan lluents, i els texans de marca, i unes Adidas blanques, perfectament desgastades.

Jo no tenia res a contar-li, però ella em va fer parlar.

Sense preguntes. Em mirava. Serena. I aquells ulls

blaus em feien tanta malícia que li vaig explicar un tros de la meua merda. Quan vaig parar, em va dir, sóc Agnès, visc a la casa d'enfront, ja ho saps, i em tindràs per a tot el que necessitis, i se'n va anar. Com una pel·lícula barata. La samaritana que acull una germana desvalguda, que ve de terres llunyanes i necessita conhort. Quin oi! El gos la va seguir capcot fins a casa seua. Ella no sabia que jo m'estava fabricant el mal que em rosegava. Em volia ajudar. Hem vist massa sèries de televisió on la gent s'estima perquè ho diu el guió. Tant de sucre corca els queixals.

Mentre parlava, tenia els ulls d'Agnès clavats dins els meus. Em burxaven. Jo no tenia ganes de destapar aquella maleïda caixa, perquè era com obrir la bossa de les escombraries i explicar a una desconeguda per quin motiu havia llançat cada objecte que allà hi trobàvem. Podia. Tenir una bona persona com a veïna, encara que la seua casa estigui cent metres més enllà, és com tenir un àngel de la guarda aferrat a l'ombra, i no en vull cap, d'àngel.

Jo sóc aquella que ha fet tractes amb el dimoni.

Jo sóc aquella que vol morir a poc a poc.

Si he començat un procés autodestructiu, ho he fet plenament conscient de com vull acabar. Jo mateixa m'he clavat dins aquest fangar perquè m'agrada imaginar monstres de pedra i ombres informes, i ports deserts, i sirenes mudes. I a vegades, imaginant-los no en tenc

prou i els fabric, tots aquests mons punxeguts, i hi instal el meu domicili. Si bec més del compte és perquè tenc el cor quadrat, petit, asclat, i em sobren tants mots i somnii amb tants homes morts emmig de tanta sordidesa incòmoda que no vull que vengui ningú a fer-me sortir d'aquest pas.

Ella, Agnès, la meua veïna bona persona, té una casa gran, antiga i molt bonica, amb una sortida privada i directa a la mar. No l'he vista per dins, però la imagin neta i molt ordenada. Tenen una barqueta i molts cap-vespres, ella i Tòfol, el seu marit, que és un professor de matemàtiques diabètic i jubilat, surten a navegar. Algun dia els he vist marxar. No s'allunyen massa de la costa i tornen a casa abans de la posta de sol. Els agrada pescar calamars i peix de roca, però, segons m'ha confessat ella, no tenen massa traça. Diu que surten a la mar perquè Tòfol s'entretengui. La setmana passada em va entrar una safra de serranets fregits. Encara eren calents. Feia dies que m'alimentava de sopes de sobre i de cartons de vi, i li vaig agrair el detall. Tenia la guàrdia baixa, perquè el que hauria d'haver fet era tirar-li el plat a la cara i demanar-li que deixés de clavar-se en la meua vida. No volia més visites de santes a casa. Era massa evident, aquell dia, l'aurèola d'àngel que s'havia clavat al cap amb agulles. Jo m'havia penjat a una xerxa i no sabia com

baixar. Quanta comèdia! L'èpica del moment és falsa, i el temps s'ha trencat. No esper notícies. Les paraules s'han esberlat. Són verdes, de fòsfor antic. Han marxat les vocals, i els accents són ganivets esmolats.

Edicions Bromera